

Jens Meinhard Rasmussen
stjóri, Supply Service

Jørgen Niclasen undirgrevur føroyska vinnu

Samstundis sum føroyingar stríðast fyri at menna okkara samfelag, roynir landsins figgjarmálaráðharri miðvíst at undirgrava føroyska vinnu og hjúkla um útlenskar kappingarneytar. Hartil heldur hann hánt um føroysk vinnulív, ella í hvussu so er partar av tí.

Hóast føroyingar eru millum teirra, sum hava nógv tær hollastu royndirnar og vitanina um sjóvinnu, so hevur í nógv ár verið púra øskukalt her heima, tá ræður um at reka skip og sjóvinnu, sum ikki troyta okkara fiskastovnar. Allir teir frálíku føroysku sjómenninir hava ikki havt annað í at velja enn at sigla við útlenskum skipum og soleiðis verið við til at leggja stóði undir útlenskt vinnulív.

Tey seinnu árinir hava nøkur okkara arbeitt við at byggja upp aftur føroysk skipafeløg í teirri einfaldu sannføring, at tað kann ikki vera annað enn rætt og rímiligt, at føroyska hegnið elvir til føroyskt vinnulív. Um vit hugsa um bara okkara felag, so hava vit gjørt íløgur í skip fyri meir enn 1 milliard krónur. Skipini eru skrásett í Føroyum, manningin er føroysk, leiðsla og fyrisiting sita í Føroyum, og vit keypa hópinn av tænaðum í Føroyum.

Landskassastuðul til norskar reiðarar

Vit hava áður loyvt okkum at vísa á, at tað ikki kann vera rætt, at okkara skattaskipan gevur teimum sjófólki, sum sigla við norskum skipum, ein serligan botnfrádrátt umframt ein samdøgursfrádrátt. Hetta er beinleiðis studningur til útlenska vinnu móttvegis okkara egnu.

Samdøgurfrádrátturin er nú tikin burtur, men ístaðin ætlar Jørgen Niclasen at hækka botnfrádráttin. Grundgevingin er, at annars flyta útsiglarinir av landinum. Eg loyvdi mær í eini samrøðu við Útvarp Føroya at vísa á, hvussu kappingaravlagandi hetta er móti fø-

royskari vinnu. Tað eg fekk burtúr var, at figgjarmálaráðharrin sáddi iva um mítt trúðvirði og vardi seg við ósannindum.

Hetta snýr seg um, at norsk reiðari fáa ein ágóða frá Jørgeni, sum avlagar kappingina. Í fyrstu atløgu

har manningin rindar skatt, sum reiðariini fáa afturborið. Eisini rinda FAS sjófólk í ALS og barsilskipanina. Norra hevur líknandi skipan, har norsku reiðariini fáa afturbering, eisini fyri føroyingarnar.

Men í Føroyum velja vit

týdningin av at menna FAS. Tað hevur eisini givið úrslit – og kann geva nógv stór og góð úrslit afturat. Endamálið var at gera Føroyar kappingarførar, soleiðis at vit kunnu reka skip hiðani. Hetta er sama endamál, sum norðmenn og danir hava við

um tað var skrásett og rikið í eini fremmandari skipaskrá.

Umframt at sigla inn valuta, skapar eitt FAS-reiðari, sum verður rikið úr Føroyum, fleiri arbeiðspláss á landi, eins og tað brúkar eina rúgvu av føroyskum tænaðum. Vit kunnu nevna kt, fjarskifti,

fáa hjávinnur burtúr. Vit mugu tora at hava visjónir um eitt fullfiggjað maritimt umhvørvi í Føroyum. Tað gera vit fyrst og fremst við at geva reiðariunum góðar treytir at virka undir. Tær hava reiðariini eisini í dag, men tær verða innanhólaðar, tí at vit velja at stuðla reiðarium undir fremmandum flaggi og hetta setur FAS í eina verri stöðu.

Okkara góðu sjófólk er grundarlagið undir okkara virkseimi, og hetta skal ikki skiljast soleiðis, at vit ikki virða útsiglarar, sum geva eitt gott ískoyti til búskapin. Men virðini verða ikki skapt í Føroyum, og tað gevur ikki nakað avleitt virkseimi í landinum, so sum maritimar hjávinnur ella arbeiðspláss á landi. Hyggja vit hinvegin at Norra, so hava tey har allar maritimar vinnur, sum hugsast kunnu – design, skipasmiðjur, útbúgving og alla útgerð til skip. Norsku reiðariini hava lagt grundina undir hesar hjávinnur. Vónandi kunnu vit læra av teimum og menna føroyska samfelagið á fleiri økjum.

FAS og tilknýtt virkseimi kunnu av álvara gerast eitt munandi íkast til føroyska búskapin og kann verða við til at lyfta føroyska samfelagið eitt stig longri inn í framtíðina. Føroyski búskapurin er í dag í ov stóran mun treytaður av gongdini í fiskivinnuni og alivinnuni. Hesar vinnur hava avmarkaðar vakstrarmøguleikar, og makrelurin kann hvørva aftur eftir einum ári.

Vit ynskja bara møguleikan at kappast við aðrar á jøvnum fœti. Við áráði og rætta hugburðinum kunnu vit í Føroyum koma langt fram á leið.

Fáa fleiri skipafeløg fótafesti í Føroyum, fáa vit eina sterka vinnu her heima, sum spyr eftir fleiri og fleiri føroyskum tænaðum. Vit fáa nýggjar fyrirøkur, sum halda seg framat við tænaðum, loysnum og nýskapen. Vit hava longu nakrar í ljósmála. Hví ikki heldur miðað eftir at fáa hesar vinnur at blóma, soleiðis at fleiri og fleiri undirveitarar kunnu leggjast afturat maritimu vinnuni?

var uppáhaldið, at skipini í føroysku altjóða skipaskránni (FAS) fáa afturbering av skatti, meðan tað fáa norsku skipini ikki. Hetta er beinleiðis ósatt.

Í aðru atløgu var grundgevingin, at uttan Jørgensa botnfrádrátt rýma útsiglararnir av landinum. At landsstýrismaðurin letur seg taka til gísla á henda hátt er í sær sjálvum merkisvert. Landsstýrismaðurin leggur hinvegin einki í, um hann við sínum politikki rekur føroysku reiðariini av landinum.

Skulu vit stuðla kappingarneytunum?

Skipafeløg kappast á altjóða marknaðinum. Skulu føroysk feløg vera kappingarfør har, mugu tey hava eins góðar treytir sum kappingarneytarnir.

Føroyar, Danmark og Norra hava nettolønskipanir. Tað er ymiskt, júst hvussu hesar skipanir eru settar í verk. Danmark hevur eina reina nettolønskipan, har manning fær eina nettoløn og ongan skatt. Reiðariini fáa tiskil onga skattafturbering. Føroyar hava eina skipan,

so harafturat at geva føroyingum við norskum skipum ein skattafrádrátt upp á 150.000 kr. árliga. Hendan vinnulívsstuðulin til norðmenn lata vit, hóast okkara sjófólk har siglir undir eini skipan, sum annars hevur somu treytir sum FAS, og sum sostatt longu er fult kappingarfør. Hví skal skattgjaldarin í Føroyum stuðla útlenskum stórfyrirøkum við kappingarføri og samstundis gera tað óliviligt í FAS, sum annars er ein góð skipan?

Og hví skal landsins figgjarmálaráðharri stuðla hesum? Hví skulu vit geva fólki, sum sigla júst í Norra, ein frádrátt? Hví geva vit so ikki eisini teimum, sum sigla í DIS pengar í hondina? Hvat er grundgevingin? Jørgen sigur, at annars rýma tey av landinum. Um tann grundgevingin heldur, mugu vit so ikki eisini geva teimum, sum sigla undir DIS ella FAS sama botnfrádráttin? Kunnu tey fólki ikki eisini rýma?

Skulu vit oyðileggja FAS aftur?

Í fleiri ár hava skiftandi politikkarar tosað dúgliga um

ávikavist, NIS, NOR og DIS. Hesa tíðina hava eisini nógv skip flaggað um til føroyskt flagg og m.o. vit hava bygt upp ein nýggjan flota. FAS er í stöðugari kapping við aðrar tilíkar skipanir.

Men nú rør figgjarmálaráðharrin upp undir, at Supply Service og onnur, sum hava skip skrásett í FAS, eru nassarar, sum fáa skatt afturbornan. Hetta vísir, at hann slett ikki hevur skilt skipanina. FAS er ikki ætlað at vera ein skipan, sum skal geva landskassanum beinleiðis skatt frá sjófólki. Nøkur útreiðsla er tað heldur ikki fyri landskassan. Tað er umráðandi, at í minsta lagi landsins figgjarmálaráðharri skilur hetta.

Tað eru reiðariini, sum sigla inn valuta og gjalda lønir út gjøgnum skattaskipanina. Bjóðar FAS ikki nøktandi karmar, verða skipafeløgin skrásett í øðrum skipaskráum ella niðurløgd. Landskassin fær hvørki meir ella minni av beinleiðis skatti burtur úr hesum. Hinvegin gevur eitt reiðari, sum er skrásett í FAS, og sum verður rikið úr Føroyum, munandi størri íkast til búskapin, enn

grannskoðan, lögfrøði, útgerð, skeiðsvirksemi, útbúgvingar, gistingarhús, matstovur, flutning og annað. Harafturat kann eitt føroyskt rikið felag elva til, at nýggjar maritimar tænaður og loysnir verða mentar. Supply Service hevur verið við í fleiri tilíki verkætlanum við góðum úrslitum.

Hvørjum skulu vit liva av?

Fáa fleiri skipafeløg fótafesti í Føroyum, fáa vit eina sterka vinnu her heima, sum spyr eftir fleiri og fleiri føroyskum tænaðum. Vit fáa nýggjar fyrirøkur, sum halda seg framat við tænaðum, loysnum og nýskapen. Vit hava longu nakrar í ljósmála. Hví ikki heldur miðað eftir at fáa hesar vinnur at blóma, soleiðis at fleiri og fleiri undirveitarar kunnu leggjast afturat maritimu vinnuni?

Vit hava í Føroyum hópinn av førleikum og vitan, sum vit í løtuni flyta út sum arbeiðsmegi. Okkara samfelag kundi fingið munandi meira burtur úr hesum førleikum. Men royna vit ikki at stimbra føroysku vinnuna, so hon veksur, verður trupult at